

ERHVERVSJURA

DET BLIVER SVÆRT AT SKJULE SIG

FORKYNDELSE: Nye regler gør det mere besværligt for bl.a. fallenter at gemme sig for stævningsmanden. Samtidig letter reglerne sagsbehandlingen – og dermed tidspresset – i retten.

LARS BO LANGSTED
professor,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

erhverv@jp.dk

Vi kender det fra film. Den evige fallent, der altid skylder alle penge, og som i et hovedspring kaster sig om bag en busk eller styrter ud ad bagdøren, når stævningsmanden ringer på.

Grunden til alle krumspringene er den enkle: Ingen forkyndt stævning er lig med ingen sag. Jo længere man med andre ord kan gemme sig, jo længere tid går der, før retssystemets lange arm kan nå en.

I den massive bunke af love og bekendtgørelser, der altid skylder ud over en omkring den 1. juli hvert år, lå der i år en bekendtgørelse med den korte titel "Om forkyndelse". Den er meget belejligt kommet, fordi retsplejelovens nye regler om forkyndelse netop er trådt i kraft den 1. juli i år. Eller rettere, de fleste af bestemmelserne er trådt i kraft, men derom senere.

Med de nye forkyndelsesregler er det ønsket, at ingen fallent længere får glæde af at gemme sig bag busken eller stikke hovedet i den. Groft sagt kan man nu forkynde på så mange forskellige måder, at det vil være halvløs gerning at gemme sig.

Ændringerne foretages ikke af hensyn til, at fallenten skal undgå at komme til skade under sine flugtforsøg, men – naturligvis var man lige ved at tilføje i disse tider – af ressourcemæssige årsager. Det skal være billigere og mere effektivt end den tidligere ordning, hvor man som udgangspunkt altid skulle have en stævningsmand ud og foretage en personlig forkyndelse eller alternativt en tilsvarende forkyndelse for en meget snæver personkreds.

Lykkedes det ikke, kunne man være nødt til at foretage forkyndelse i Statstidende, men det var ikke just nogen effektiv forkyndelsesform. Der er således ikke mange, der begynder dagen med at åbne Statstidende (eller gå på nettet og læse den, for det kan man da heldigvis også i dag), og det primære anvendelsesområde var forkyndelse for personer, hvis bopæl eller opholdssted, man ikke længere kender.

Det var da også et reelt og stort problem, at mange tilfælde til retsmøder simpelt hen ikke dukkede op, og resourcespildet ved den gamle

ordning var således langt fra kun omkostninger ved at skulle have en stævningsmand ud og snuse modtageren op, men i større grad udgifterne ved, at retssager måtte udsættes den ene gang efter den anden, og den spildtid, de øvrige implicerede i sagen havde i den anledning.

Der er derfor al mulig grund til at hilse nye regler velkommen.

Ideen med en forkyndelse er at få sikkerhed for, at den rigtige modtager af en meddelelse har fået den, og dermed have sikkerhed for, at denne person har haft lejlighed til at varetage sine interesser. Således skal f.eks. stævninger i civile sager og anklageskrifter i straffesager forkyndes for de berørte. Det gælder også ankestævninger, hvor den ene part er utilfreds med rettens afgørelse – sker der ikke forkyndelse her, ved den anden part jo ikke, at den dom, han eller hun netop har fået, alligevel ikke står ved magt, fordi den er blevet anket.

Tilsvarende skal vidneindkaldelser forkyndes (medmindre vidnet alligevel er til stede i retten), og domme, hvor den dømte ikke har været til stede, skal forkyndes. Tilsvarende findes en række andre meddelelser, der skal være forkyndt, for at systemerne kan "komme videre" i sagen.

På baggrund af en betænkning fra et sagkyndigt udvalg rummer loven nu følgende forkyndelsesmuligheder:

■ **Brevforkyndelse** (meddelelsen sendes til den person, der skal have den forkyndt sammen med en kopi af meddelelsen, som modtageren skal returnere med en bekræftelse på, at han eller hun har modtaget den).

■ **Postforkyndelse** (her sendes meddelelsen ligeledes til den relevante modtager, men i stedet for at modtageren skal returnere en genpart, modtager afsenderen en såkaldt afleveringsattest fra postvæsenet).

■ **Stævningsmandsforkyndelse.**

■ **Telefonforkyndelse** (den pågældende ringes op og får meddelelsen mundtligt samt besked om, at den også er på vej i papirform).

Den tænsomme læser vil her have overvejet, om der med

Jo længere man kan gemme sig, jo længere tid går der, før retssystemets lange arm kan nå en.

post og brev menes den gode gammeldags facon, og svaret er: Ja, det er "snail-mails", der tænkes på. Der er imidlertid også kommet regler om såkaldt digital forkyndelse i både almindelig og "forenklet" form. Reglerne herom er imidlertid ikke trådt i kraft endnu, bl.a. fordi de skal harmoniseres med domstolens nye digitale sagsbehandlingssystemer.

Ved digital forkyndelse forstås, at man kommunikerer digitalt, f.eks. ved hjælp af e-mails, men dette forudsætter bekræftelse fra den pågældende. Forenklet digital forkyndelse består i, at man lægger meddelelsen ud på en digital postkasse, der anvendes til sikker digital

kommunikation med det offentlige (f.eks. borger.dk eller virk.dk). Her er forkyndelse sket, så snart den pågældende har åbnet meddelelsen inde i systemet.

Det nye – og praktisk virkningsfulde – er især muligheden for telefonforkyndelse og senere forenklet digital forkyndelse. Telefonforkyndelse skal ske over for den pågældende selv, og det er ikke nok, at en eller anden forbigående tager telefonen, når den ringer. Modtageren bør således spørges, om det er den "rigtige" person, og blive bedt om at opgive dennes fødselsdato, før forkyndelsen finder sted.

Det er også betonet i reg-

lerne, at »personen må antages at have forstået telefonsamtalen«.

Ud over en række andre ændringer, indeholder loven også nu for første gang regler om, hvorledes man foretager forkyndelse for "juridiske personer" – det vil f.eks. sige aktie- eller anpartsselskaber. I praksis havde der udviklet sig de regler, at man kunne forkynde for ledelsesmedlemmerne personligt i disse selskaber, men ikke til andre i virksomheden.

Efter de nye regler kan man foretage brevforkyndelse for alle ansatte i selskabet, og postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse kan

ligeledes foretages for alle ansatte – idet det dog er forudsat, at de er beskæftiget med sagsbehandling (i bred forstand).

F.eks. kan det ske over for en receptionist. Herudover kan der ske forkyndelse på ledelsesmedlemmers bopæl over for dem selv eller over for »personer, der er fyldt 18 år, der hører til husstanden«.

Når alle disse nye regler er trådt i kraft, må det forventes at give betydelige lettelser i især retternes arbejde, ligesom det vil gøre det langt sværere – ja vel oftest overflødig – at "gemme sig" for stævningsmanden eller postbuddet. De skal nok finde dig og få forkyndt!

